

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrierile neînscrise nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
Brașov și la următoarele
SIROURI de ABONAMENTI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
F. W. Angerer & E. E. L. L. L.
In Berlin la H. Schalk, A. O.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII. Erzsébet-körut).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și învo-
ială. — RECLAME pe pagina
1-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXXI

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30, etajiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 7.

Brașov, Joi 10 (23) Ianuarie

1908.

Articolul lui Björnson din revista „März“.

Revista „März“ din München, care a apărut
ori 21 l. c. publică articolul marelui poet norvegian
Björnsterne Björnson, în care acesta arată cum
și închipuiește viitorul în cestiunea naționalității-
lor din Austro-Ungaria.

Lăsăm să urmeze în întregime amintitul ar-
ticol după raportul telegrafic al ziarului „Universul“.
Björnson scrie:

„In cele ce urmează, nu am să
vorbesc despre toți factorii cari au
condus în 1867 Ungaria, la relativa
ei independență. Aceștia au numai un
interes istoric. Vreau numai să arăt
că oamenii de stat austriaci, cari gân-
deau că se vor putea sluji de Maghiari,
ea de o pavază contra panslavismu-
lui, s'au înșelat.“

„Maghiarii au fost totdeauna un
popor prea fantastic, cu prea puțină
stăpânire de sine. In loc să facă din
concetățenii lor un zid de apărare
contra panslavismului, au silit pe Slavi
să se îndrepte către panslavism, iar
pe celelalte popoare înrudite cu cele
din țările vecine și le-au făcut duș-
mane. Dar intenția Ungurilor nu e
nici decum să fie un scut pentru Ger-
mani; pe aceștia îi urăsc tot atât ca și
pe Slavi. Gândul lor e că să dăinuiește
o nouă Turcie la porțile Vienei. Așa
ceva nu-și puteau închipui cărmuitorii
Austriei, în anul 1867; nu se puteau
gândi la un lucru imposibil, că Ma-
ghiarii vedeau în concetățenii lor un
fel de material de fabricat, bun pen-
tru fantezia creațiunii lor.“

„Dar când au putut vre-odată
Maghiarii să deosebească posibilul de
imposibil? In sfârșit arta lor de a
domni a deșteptat, ori și unde e cu-
moscută, resens.“

„Dar resensul acesta nu este încă
atât de puternic, ca să conducă la
fapte. Aceasta vine de acolo că mulți
dintre noi trăim încă în tradițiunea
romană despre „stat“ și organizarea
statului. Totul trebuie să fie subordo-
nat unei mașini, mașina statului; cu
cât lucrurile și oamenii vor putea fi
înfațișați mai simplu, mai „uniformați“,
cu atât va fi mai ușor.“

„Această învechită concepție este
un dușman al drepturilor omului.
Asta vine ca și cum Europa n'ar
fi trecut prin perioada de lumi-
nare a secolului al XVIII, nici revolu-
ția franceză n'ar fi trăit'o, ca și când
statele libere americane n'ar exista
și nici confederația popoarelor elve-
tice. Da! Intocmai ca și când noțiune-
a de „bună voie“ (Freiwilligkeit)
n'ar fi descoperită.“

„Gândul de a întrebuița constrân-
gerea și mijloacele de constrângere
pentru uniformizarea spiritului cu a-
jutorul unor sclavi slujbași (ca în Po-
lonia prusiană și în Ungaria) ne în-
toarce îndărăt, la punctul de unde
am plecat: că Maghiarii ar fi trebuit
să fie un scut contra panslavismului.“

„Dar oare mai poate fi ținut pan-
slavismul ca o mare primejdie, cum
era socotit, pe vremuri, de mulți,
cum și astăzi mulți îl socotesc? Noi
am trecut prin multe, care ne pot
servi drept pildă. Cât de primejdios
părea, în timpul său, panitalianismul,

nu numai pentru biserica catolică, ci
și pentru Austria, care nu mai putea
să existe, dacă ar fi trebuit să dea
pătratul ei întărit din Lombardia și
Veneția! — A fost silită să-l dea, și
totuși trăește—tot așa ca și biserica
catolică.

„Dar pangermanismul! Acela era
și mai periculos! căci el amenința e-
chilibrul Europei, care pe atunci era
ceva sfânt“.

„Dar și aci primejdiile se ară-
tară ca închipuite, în afară de faptul
că a mers din rău în mai rău. Au
dat alte rezultate, unificarea Italiei și
a Germaniei și au schimbat prepon-
derențele, dar cine ar dori reînțoar-
cerea stărei de mai de mult?“

„Putem fi siguri, că panslavis-
mul e o forță naturală, tot atât de
tare ca și cele de mai sus, și că toate
încercările de a-l împiedeca — chiar
când ar fi fost câțva timp fericite —
trebuiau să conducă la o mai puternică
și victorioasă rupere a piedecilor.“

„Aceasta va putea face unor po-
poare chiar multă bucurie și la aceasta
se adaugă noile posibilități ale Rusiei
care sunt fără margini“.

„Și de ce oare trebuie să fie îm-
piedecat? Aci e deosebirea, că o parte
din popoarele slave sunt amestecate
printre cele germane, și căutarea ori-
ginilor ar fi și mai periculoasă“.

„Dar tocmai aceasta poate să ne
dea siguranță că Germanii vin în a-
ceastă mișcare cu toată prietenia și
frăția“.

„Înrățirea spirituală a Slavilor
crește tot mai tare și ea are deja ur-
mări foarte întinse în cercurile poli-
tice; totuși cum are să se desvolte
politicește, aceasta este încă îndo-
elnic“.

„Nu este însă îndoială că depinde
de Germani, ca popoarele slave, care
acum fac parte din Austria, să rămână
ca atare, în loc să se unească cu
frății lor, prin război și pustiire“.

„Dacă Germanii le vor lăsa li-
bera întrebuițare a limbei lor și vor
împărți cu ei toate drepturile și bu-
nurile cari sunt proprietatea strămo-
șească a unui popor cu totul cult,
fără a lua în seamă naționalitatea
sau persoana, atunci nu mai e nici o
îndoială că ei vor rămânea mai bine
acolo unde sunt. Am pus întrebări
tuturor popoarelor slave din Austria
și am primit dela toate același răs-
puns. Deci totul atârnă de Germani,
mai cu samă dacă toate popoarele
teutonice, printr'o hotărâre comună,
își propun ca țintă asigurarea păcii
lumei întregi, atunci în viitor Slavii
ii vor urma cu credință. Atunci cade
dela sine însăși orice țânțoșie, orice
gelozie, toată micimea de suflet pe
care actualele relațiuni le-a dat la
lumină și Slavii ei singuri vor căuta
o limbă colectivă pentru afacerile lor,
în vederea unei conlucrări fătuse, o
viață comună. Limba germană va de-
veni colectivă pentru toată Europa
centrală.“

„Cu chipul acesta s'ar ajunge la
starea din America. Toate limbile s'au
furișat acolo, toate au găsit acolo cea
mai mare libertate și acolo, din mo-
tivele de mai sus, s'au contopit în

limba engleză. Eu nu pot pricepe cum
femeile și bărbații austriaci, dacă mai
cu seamă se gândesc la un viitor fe-
ricit pentru urmașii lor, pot să aibă
un alt ideal decât acesta. In ori ce
caz, acesta trebuie să fie idealul tu-
turer iubitorilor de pace. Fie ca, pen-
tru stabilirea lui să se străduiască
toți; fie ca curajul și devotamentul
tuturer să fie de bun exemplu“.

„Inșă cu toții știm că sunt mai
multe alte greutăți de învins, decât
acele ale limbei, căci noi am călcat
strâmb dela început, punând piciorul
pe concepția medievală despre stat,
care este un așezământ de uniformi-
zare și de constrângere și numai când
o domnie atât de mare ca a limbei
s'ar desface de el, atunci se va face
lumină deplină în toate privințele.“

„Concepția nouă de stat, concep-
ție care spune, că aceasta e o alianță
între egali și că această alianță se
intemeiază pe legi făcute de ei pen-
tru apărarea independenței și condi-
țiunilor de muncă pentru toți mem-
brii ei, această modernă concepție o-
feră o viață mai demnă decât cea
veche, ea înlătură greutăți pe care
cea veche le făcea mai mari.“

„Dar nu e treaba mea să stăru
mai mult asupra acestor lucruri; ci
trebuie să mă mărginesc a le spune
că marea federație a popoarelor aus-
triace nu poate să ajute cu nimic
nefericitorilor frați și surori din Un-
garia, cât timp ea însăși nu e bine uni-
ficată. Cât timp supărarea nu va face
loc desperării atât timp ea nu va
conduce la fapt; la care fapt? La
război? nu, căci și morala păcei are
mijloacele ei, și acestea conduc mai
sigur și mai folositor la țintă, decât
acelea ale moralei războiului.“

„Dacă ungurii nu vor da tuturor
concetățenilor lor aceleași drepturi și
libertate de limbă, va veni ziua — de
aceasta sunt atât de sigur, cum sunt
sigur că o scriu, — în care toate po-
poarele împrejmuitoare o să rupă le-
găturile cu ei, li vor boicota, până
când ei se vor căi și se vor rușina.
Asta poate să se întâmpie cu inter-
venirea statului, dar și fără ea; însă
are să se întâmple într'o bună zi...
Despre aceasta puteți fi siguri!“

**Marea întrunire a partidului național
român.** Sub titlul acesta semioficiosul „Ke-
leti Ertesítő“, publică următorul comu-
nicat: »Partidul național român a ținut în
zilele de Duminecă și Luni la Budapesta
o mare întrunire, la care au luat parte
pe lângă deputații români, aproape toți
membrii comitetului partidului național
român și bărbații de încredere din țin-
tuturile locuite de Români. Desbaterile
au fost conduse de d-l George Popp de
Băsești. Obiectul consfătuirii a fost orga-
nizarea partidului în țară. După lungi și
amănunțite desbateri s'a decis organizarea
partidului și începerea acțiunii de organi-
zare. In scopul acesta se va alege un co-
mitet central executiv și se vor nomina
bărbați de încredere în fiecare cerc și co-
mitat“.

»După terminarea întrunirii partidu-
lui național, membrii clubului naționalist
dietetal s'au întrunit la o consfătuire, la care
au participat, cu excepția deputaților ra-
dicali sărbi, toți membrii clubului, prezenți
în Budapesta. Desbaterile s'au ocupat ex-
clusiv de atitudinea partidului față de plă-

nuita revizuire a regulamentului camerei.
Toți oratorii s'au declarat în contra modi-
ficării regulamentului și a intențiunilor,
cari au dat naștere acestui plan. Nu s'a
luat însă o hotărâre definitivă, pentrucă
se așteaptă până când textul modificării
regulamentului camerei va fi prezentat
parlamentului«.

**Insuficiența poporului nostru pentru
școala confesională.** Au mai urcat salarul
învățătorilor confesionali comunei Ticva-
niul-mic, Ferendia (comit. Caras-Severin),
Deda, Râpa-superioară (tractul Reghinu-
lui), și comuna Leș. Vrednice comune!

Măcelul dela Pânade.

Interpelețiunea deputatului Dr. Iuliu Maniu,
făcută în ședința camerei ungare dela 18 Ian. st. n.

Dăm azi partea a II-a a interpelețiunii:

Iuliu Maniu: Cât privește cazurile
singuratiche de răniri amintesc numai pe
cele mai pregnante.

Soldații, cari mergeau cu căpitanul
Rátky și locotenentul Hutiray în jos, au
întrat întâiu de toate într'o stradă late-
rală, unde n'aveau nimic de căutat și aici
în capătul ei la Nr. 307 și 308 un soldat
au împuns peste poartă cu baioneta pe
Pavel Lupean, care sta lângă poartă, ră-
nindu-l la cap. Mai jos la Nr. 27 și 28 au
întrat în curte și acolo au împuns cu ba-
ionetele pe femeia lui Teodor Cipariu și
pe fata lui, Mintia, și n'au plecat decât la
intervenția adjunctului notarial Boros Filon
care chemase un ofițer să-i oprească.
(Sgomot.)

La Nr. 315 au forțat poarta din țâ-
țani, rupându-și unul baioneta. Au pătruns
în curte și au vulnerat acolo pe Zaharie
Augudean, fie fie-sa Zoia și pe doi băieți
ai săi.

Afară de aceasta, George Zeriești și
soția sa Maria, proprietara casei Nr. 326,
auzind că afară este sgomot și că pruncii
sunt în stradă, s'au dus să caute copiii.
Femeia a găsit pe unul dintre copii, în
vârstă de 3 ani, l'a luat în brațe și a ple-
cat cu el. Pe drum, George Zeriești a în-
demnat'o să grăbească, căci îi vedea pe
honvezi apropiindu-se. N'au reușit să scape
însă, ci pe G. Zeriești honvezii l'au stră-
puns de a rămas grămadă, iar pe femeia
au isbit'o cu atâta putere de poartă, că i-a
căzut din mână copilul; au străpuns'o apoi
în burtă și în coasta dreaptă așa, că după
cum voiu dovedi cu certificat medical, fu-
sesse rănită de moarte. Văduva Maria Am-
peanu, proprietara casei Nr. 327, sora ne-
vestei lui George Zeriești, a ieșit atunci să
vadă ce se întâmplă cu familia sorei sale.
A pățit însă aceeași nenorocire: după cum
voiu dovedi cu certificat medical, și ea a
fost străpunsă în abdomen și în coasta
dreaptă.

Nagy György: Pe D-Ta ar trebui să
te străpungă în burtă!

Președintele: Pentru această expresie
îndrum la ordine pe deputatul Nagy
György.

Iuliu Maniu: Este însă caz și mai
tragic decât acesta. Ivan Borcea Sonicu a
plecat de-acasă dela cealaltă margine de
sat, cu carul, să-și aducă nutreț. A fost
însă nenorocită ora plecării sale, pentrucă
înaintea caselor Nr. 317 și 318 l'au ajuns
soldații și pe el, care mergea în pace, un
trâmbiș de companie cu numele Sárdi
l'a lovit de mai multe-ori cu sabia, l'a
trântit la pământ, după cum a lovit și pe
femeia Ana Boldiș, care se da jos din car
și voia să fugă.

Martorii dovedesc, că soldații au în-
trat în grădinile cu porumb dela casele
Nrii 392 și 393, de unde au scos pe fe-
meia Sia Scortia și pe un idiot, Ioan Bra-
șoveanu, cari fugiseră acolo de frică, și-i
loviau într'una. Caracteristică că la cazul
acesta a fost de față și căpitanul Rátky

Cronica din afară.

Noul ministru rus al instrucției publice.

Anul nou a adus schimbări destul de importante printre oamenii de stat, cari diriguiesc soarta Rusiei. Ministrul instrucției publice, generalul de Kaufman, a demisionat. În locul său a fost numit senatorul și membrul consiliului de stat d-nul de Schwartz care, cu tot numele său german, este panslavist, ortodox și mai ales reacționar. Înaintea dânsului era în capul instrucției în Polonia și Livonia, unde a urmărit strașnic elementul polonez-german. Din cauza tendințelor lui reacționare, sunt de așteptat o multime de demisioni printre profesorii universitari și noi protestări din partea studenților. În afară de convicțiunile lui politice Schwartz este un savant însemnat și un om cinstit. Ca vice-ministru al instrucției publice va fi numit în locul vice-ministrului Ghesasimo, care a demisionat împreună cu Kaufmann, ultra-reacționarul senator Pichno.

Complot anarchist în America. Poliția din Rio de Janeiro a descoperit un complot anarchist având de scop a distruge o parte din flota americană. Focarul conspirației se află la Petropolis. Un om numit Fedher, aflător la Petropolis ar fi șeful conspirației, însă ar fi luând parte și anarhiști străini. Într-o notă oficială a guvernului brazilian se declară că înainte de sosirea flotei americane la Rio s'a primit informații din Washington și din Paris după care anarhiști de diferite naționalități proiectează un atentat asupra vaselor de război americane. Poliția a luat măsuri de pază pentru a împiedeca acest atentat. Au fost arestate mai multe persoane, toate streine.

Intrunirea Dumei. — După o pauză de câteva săptămâni Duma s'a întrunit astăzi în a doua sesiune. Desbaterile acestei sesiuni vor fi preocupate de numeroase proiecte importante.

Chestia trecerii vapoarelor prin Dardanele. După cum se anunță din Constantinopol, ambasadorii puterilor străine, în urma instrucțiilor primite din partea guvernelor lor, au trimis o a doua notă scurtă identică Porței cerând răspunsul la nota identică din Noemvrie 1906 cu privire la trecerea vapoarelor în timpul nopții prin Dardanele.

O întâmpinare.

Dela Oradea-mare primim din partea d-lui avocat Dr. Aurel Lazar o rectificare privitoare la corespondența din Oradea-mare, publicată în Nr. 2 al »Gaz. Tr.« din 1908 sub titlul »Proces de agitație«. În această corespondență se susține, că d-l Dr. A. Lazar a primit însărcinarea de a fi în procesul dascălului P. Mihaș, substitutul d-lui avocat Dr. Ciordaș din Beiuș, dar s'a îndepărtat din Oradea și n'a predat procesul altui avocat.

Față cu aceasta afirmare a amintitei corespondențe d-l Dr. Lazar declară în întâmpinarea sa din cuvânt în cuvânt următoarele:

»În Nrul de Vineri al prețiosului nostru ziar »Gazeta Transilvaniei« o corespondență din Oradea-mare se ocupă și cu modesta mea persoană. Nu vreau, să dau ansă la polemici ziaristice; numai scurt în numele adevărului vreau să reflectez la corespondența, care raportează despre procesul criminal al învățătorului P. M.

Declar solemn, că raportul este cât se poate de tendențios. Pe d-l P. M. nu-l cunosc, în procesul amintit n'am fost rugat de fel să-l apăr, cu atât mai vătos, cu cât nici n'a putut să dea față cu mine aflându-mă eu în întreaga săptămână a pertractării în provincie. — Prin urmare n'am refuzat — și chiar voind, n'am putut să refuz apărarea lui, și nefiind îndreptat nici din altă parte cu aceasta apărare, mi-a fost cu neputință, să mă îngrijesc de substituție.»

Atâta este ce se referă la obiect. Parțea din urmă a întâmpinării d-lui Dr. A. Lazar nu numai că nu se ține de obiect, dar e vătămătoare pentru noi, chiar pentru redacțiunea noastră, căreia îi bagă vină, că ar fi nutrit prin publicarea corespondenței amintite, nu știm ce intrigi și certe ale dumnealor din Oradea. D-l Lazar nu e în drept să ne reproșeze nimic și mai puțin primim dela d-sa sfaturi despre cum să ne purtăm în viitor față cu »corespondențele din Bihor«. Să răspundă d-sa obiectiv, clar și limpede la observările despre »noua direcțiune«, despre care se face amintire în acea corespondență, că ar prezenta-o d-sa, și bucuros vom publica, dar să nu ne implice și pe noi în neînțelegerile de pe acolo, pentru care n'avem nici o înclinare și pe cari le condamnăm.

ȘTIRILE ZILEI.

— 9 Ianuarie v.

Boboteaza în Lugoj. Ni-se scrie: Una dintre cele mai însemnate serbări bisericești din Lugoj este *Boboteaza*, care la Români greco-catolici se serbează cu pompă extraordinară și cu asistență militară. La această serbare am avut fericirea de a asista ieri. La 9^{1/2} dim. s'a început serviciul divin în biserica catedrală unită, pontificând Il. Sa Episcopul Dr. Vasile Hossu, cu mare asistență. Între preoții celebranți am observat și pe d-l canonic din Blaj Dr. V. Smigelschi. Cântările liturgice au fost frumos executate de corul mixt bisericesc al catedralei sub conducerea părintelui I. Jenea. La cumințări corul a executat o prea frumoasă priceasnă. Biserica a fost ticsită de lume cu atât mai vătos, că era și paradă militară, servită din partea regimentului de honvezi din loc, a căruia companie de onoare cu drapel a dat salvele și a făcut onorurile militare.

La sfârșitul sf. liturgii a fost procesiune la riul Timișul, unde s'a celebrat sfințirea apei. Convoul de preoți și credincioși în frunte cu prapori și cruci a fost de tot impozant. La Timiș jur împrejur era postată lume imensă fără deosebire de naționalitate și confesiune. Bubuiturile de treasuri se întreceau cu salvele companiei de onoare.

Obiceiul de a se scălda cu această ocaziune în apa rece a Timișului, ca un obicei nepotrivit cu spiritul serbării și periculos chiar pentru sănătate, de astădată la intervenția poliției nu s'a urmat. Lucru foarte cuminte. După sfințirea apei, procesiunea într-o ordine tot atât de frumoasă s'a retras iarăș în catedrală, unde apoi P. S. Sa a botezat pe toți credincioșii. — Seara P. S. Sa Episcopul a plecat la Roma.

— În sara de Sân-Văsi s'a ținut o convenue și un concert al Reuniunii române de cântări din Lugoj, care, după cum am auzit, a succedat bine. Raporta nu vă pot despre el, deoarece un domn membru al comitetului a crezut de bine a face și la invitări personalități, neinvitând, — fără știrea și învoirea prealabilă a celorlalți membrii din comitet — pe vre-o 6 colegi ai săi, advocați și cand. de adv. între cari și pe scriitorul acestor șire. Această ajungând în momentul din urmă la urechile d-lui president al Reuniunii de cântări, d-sa s'a grăbit a-o repara, dar era deja pentru unii — prea târziu.

Serbarea Bobotezei în București. Ca în toți anii ziua de 6 Ianuarie, Botezul Domnului, a fost sărbătorită cu mare solemnitate în București. În pavilionul anume construit pe cheiul Dâmboviței s'a celebrat un serviciu religios, de cătră vicarul mitropoliei, încunjurat de tot clerul bisericesc. Au luat parte la acest serviciu divin, principii Ferdinand și Carol, d-nii Dim. Sturza președ. consiliului, Sp. C. Haret, ministrul instrucțiunii, Ionel Brătianu ministrul de interne, Toma Stelian ministrul de justiție, președinții corpurilor legiuitoare, deputații și senatorii aflători în Capitală, prefectul poliției Capitalei și prefectul județului Ilfov. La aruncarea crucii în apă, bateria de artilerie așezată în curtea arsenalului a tras 101 salve de tunuri. Trupele din garnizoană, cari se aflau înșirate pe deoparte și alta a cheiului au dat onorurile cuvenite și după oficierea serviciului divin au defilat prin fața principilor moștenitori. Solemnitatea s'a terminat la orele 11 și jumătate dimineța.

Incendiul dela mănăstirea Sinaia. În noaptea de Duminecă spre Luni s'a iscat un incendiu în una din chiliile călugărilor, aparținătoare mănăstirii Sinaia. Iată ce i se raportează »Universului« despre acest incendiu:

Iuțea cu care s'a comunicat focul la principala clădire a mănăstirii, compusă din chiliile călugărilor, a fost uimitoare, focul fiind ajutat și de un vânt puternic. Opera de salvare a fost considerată dela început zadarnică. Cu toate acestea munca enormă desfășurată a fost mai presus de ori ce laudă. Este adevărat că din primul moment s'au luat cele mai înținse măsuri, ca focul să nu se întindă. Totuși peste 20 de chilii cu tot mobilierul și avutul călugărilor ce le locuiau, împreună și cu arhiva starețului, evaluată la suma de 17.000 franci, au fost distruse cu desăvârșire. Din spre ziua, pe la orele 5, după ce toată clădirea era distrusă, focul s'a putut localiza. Asupra cauzelor care au pricinuit incendiul nu se poate afirma încă nimic. E probabil însă că incendiul a izbucnit din pricina unui scurt circuit produs de firele electrice, căci mănăstirea era luminată cu electricitate, sau din aprinderea vre-unui coș. Pagubele trec peste 150.000 franci. Mănăstirea este proprietatea Eforiei.

Deputați dați în judecată ca instigatori. Contra deputatului slovac Milan Hodza s'au pornit 2 procese pentru atitudine la revoltă, iar contra deputatului slovac Francisc Szkicsák 5 procese, tot pentru atitudine la revoltă. Comisia de imunitate a dietei a hotărât suspendarea dreptului lor de imunitate.

Pentru muzeul Asociației. Confirmăm cu mulțumită primirea următoarelor contribuții intrate, ca rescumpărare a felicitărilor de Anul nou dela P. T. domni: *Transport 646-30*. Mihaiu Jurca, notar Reșinari, (10 cor. din incidentul răposării cumnatului său Clemente Raicu, viceprotopop, Teaca și 2 cor. ca resc. a felicitărilor de anul nou) la olaltă 12 cor., Eugenia I. Paraschiv n. Mihal, Sassebeș, în memoria neuitărilor răposati: Ioan Paraschiv, fost subje reg. a fiului său Gregoriu și a fiicei sale Ana 10 cor., Ilie Moga, paroh Săsciori, 3 cor., Dr. George Gârda, cand. de adv. Făget, 5 cor., Ioan Todorean, paroh Galați, 1 cor., Aurel I. Niculescu, Tulgheș, 3 cor., I. Dobrea, paroh Corbu, 3 cor. Total cor. 688-30 Sibiu, în 21 Ianuarie 1908. Președintele Asociației: *Iosif Sterca-Suluțiu*.

Sinodul mixt în chestiunea susținerii școlilor din tractul Făgărașului. Cu privire la corespondența publicată sub titlul de mai sus în nrul 2 din anul curent în ziarul nostru, suntem rugați a da loc următoarei rectificări: On. redacțiune! Ca modest răspuns la invinuirea îndreptățită la aparență, dar nemeritată, ce se face, neînsemnatei mele persoane, în coloanele mult prețuitului nostru ziar »Gazeta Transilvaniei« Nr. 2, unde se zice că la conferența mixtă, ce s'a ținut în Făgăraș pentru regularea salarelor învățătoarești, — n'a participat »nici chiar învățătorul din loc«, îmi permit a vă ruga să publicați următoarele: E adevărat, că n'am luat parte la conferență, dar numai din cauză, că n'am fost convocat și eu în rând cu ceilalți colegi, ca învățător; ba nici ca redactor al foalei din loc »Țara Oltului« n'am avut nici o cunoștință directă s'au indirectă, cu vorba sau în scris; așa că Duminecă în presara întrunirii am plecat cu inima liniștită la Sibiu, unde m'am aflat pe timpul când s'a ținut conferența. Făgăraș, 20 Ianuarie 1908. Ioan Berescu inv. și redactor.

O mare nenorocire s'a întâmplat alături pe la orele 4 și jumătate d. a. pe bulevardul Academiei din București. Pe când d-na Clara Rabinovici, venind cu o nepoată a sa, fetița d-lui Oscar Alpern, voia să traverseze bulevardul spre a se duce acasă, — a fost apucată pe linie de vagonul de tramvai cu Nr. 12 și strivită în mod oribil. Sărind trecătorii și sergentul de stradă în ajutor, numita d-nă fu urcată într-o trăsură și transportată la spitalul Colțea. Când i-se dedeau însă ajutoarele medicale necesare în camere de gardă a spitalului, nenorocita d-nă a încetat din viață.

Moarte pricinuită de infecție. Din Berlin se anunță că o fiică a milionarului american Torb Richisle, în etate de 17 ani, a încetat eri din viață în împrejurări curioase. Fata, care se afla la Berlin pentru continuarea studiilor ei artistice, s'a rănit ușor la buză cu un cuțit, Sâmbătă în timpul mesei. Ea n'a dat nici o importanță rănei, care s'a infectat însă, cauzându-i moartea.

Cazuri de insolație. Din Melbourne (Australia, prov. Victoria) se anunță că din cauza marilor călduri, se constată numeroase cazuri de insolație. În toată provincia Victoria au fost 32 de cazuri de insolație.

Mulțumită. Nefiindu-ne cu puțință a mulțami în particular tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, cari din incidentul trecerii la cele eterne a iubitelui nostru soț, tată, frate și socru *Clemente Raicu* s'au grăbit a ne adresa cuvinte de mângâiere, îi rugăm pe calea aceasta să primească adănc simțitele noastre mulțumite. Teacă—Sibiu—Făgăraș 20 Ianuarie 1908. *Jalmica familie*.

Necrolog. În Cernat a încetat din viață în 6 (19) Ianuarie *Marioara I. Tomoșoiu* în etate de 18 ani. Rămășițele pământești ale neuitatei defuncte s'au ridicat din casele părintești Marți în 8 (21) Ianuarie a. c., la orele 2 p. m. și s'au depus spre vecinica odihnă în cimitirul gr. or. român din Cernat (Săcele). Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată! Pe răposata o deplâng Irimia și Efrosina Tomoșoiu ca părinți, Irimia Tomoșoiu ca frate, Maria Ardelea ca bunică, Radu Ardelea și Aneta Groza ca unchi și mătușe.

NOU ABONAMENT
LA
„GAZETA TRANSILVANIEI“.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1908

se deschide nou abonament pe cuartulul prim al anului, la care invităm pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24 coroane, pe șese luni 12 coroane, pe trei luni 6 coroane, pe o lună 2 coroane.

Pentru România și străinătate: Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

ADMINISTRAȚIUNEA.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 22 Ianuarie. În continuarea discuțiunii asupra proiectului recruților, au vorbit eri în numele partidului naționalităților deputații Suciu și Șt. Pop. *Suciu* a declarat că nu există nici o înțelegere între disidenți și deputații naționaliști, și a protestat cu energie contra unei observații a vicepreședintelui camerei Navay, care a spus că deputații naționalităților caută ca de obicei să profite de neînțelegerile din sânul coalițiunii pentru a pune piedici, activității parlamentului. Venind la chestia recruților, *Suciu* a declarat că dacă aspirațiile naționale maghiare în ce privește armata s'ar realiza, aceasta ar fi un dezastru pentru popor. Oratorul se plânge că proiectul nu prevede că instrucția soldaților să se facă în limba înțeleasă de aceștia, adică în limba predominantă în fie ce parte a țării. Comunitatea limbei s'a menținut numai în interesul națiunii și limbei maghiare. În Austria recruții sunt instruiți în limba naționalităților de unde sunt recrutați, de aceea și soldații austriaci sunt mai bine instruiți. Oratorul regretă de asemenea că în școlile militare ofițerii nu sunt obligați să învețe și câte o altă limbă în afară de cea maghiară, pentru a putea fi repartizați în localitățile a căror limbă predominantă o cunosc.

Stefan Popp declară că respinge proiectul, de oarece n'are nici o încredere în actualul guvern. Oratorul spune că românii fac mari jertfe pentru armată și e nedrept și anticultural ca să nu se facă instrucția soldaților români în limba lor. Oratorulse rostește în favoarea reducerii serviciului militar la 2 ani. El mai cere sporirea numărului preoților români în garnizoanele românești și își exprimă dorința ca ofițerii să cunoască limba majorității soldaților din regiunile la care servesc, pentru ca să se poată înțelege mai bine cu subordonații lor.

Budapesta, 22 Ianuarie. În întrunirea de eri a clubului naționalităților, președintele Mihali și dep. Brediceanu au relatat asupra conferinței de alaltăeri seară a șefilor partidelor, convocată de președintele camerei Justh, în chestia revizuirii regulamentului camerei. Ambii deputați au declarat că clubul naționalităților trebuie să combată cu energie proiectul de revizuire a regulamentului Camerei, deoarece nu e numai vorba de o atingere adusă naționalităților, ci proiectul însemnează o restrângere a libertății cuvântului și prin urmare o nesocotire a constituțiunii.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor respons.: Victor Braniceu.

„Călimdarul Plugarului“ pe anul 1908

Se poate procura dela
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov,
cu prețul de **40 bani (fileri),**
(plus porto postal de 5 bani).

La tipografia și librăria A. Mureșianu
se pot procura următoarele:

	C. b.
Ivanovici: Valurile Dun. Vals . . .	—36
Păba F. C.: Potpouriu din melodii națion. rom.	—70
Concordia Vals	—50
Victoria-Quadril	—40
Harmonia-Quadril	—4
Forumbescu: Baladă pentru violină 2' cu acompaniare de pian	1.
„Potpouriu din opereta	50
„Craiu nou“	2.—
„Uvertură din opereta „Craiu nou“	1.50

Biblioteca musicală:

Note pentru voce și piano.

- Nr. 1: „Destăpă-te Române“.
Nr. 2: „Luna dorme“.
Nr. 3: „A oleo!“
Nr. 4: „Suspine crude“.
Nr. 5: „Cât te-am iubit“.
Nr. 6: „Călugărul din vechiul schit“.
Nr. 7: „Pentru tine Iano“.
Nr. 8: „Dovă fete spală lână“.
Nr. 9: „Ce te legeni codrule“.
Nr. 10: „Steluța“.
Nr. 11: „Cucuruz cu frunza 'n sus“.
Nr. 12: „Fetișo din acel sat“.
Nr. 13: „Popa dice că nu bea“.
Nr. 14: „Inimiăra mea“.
Nr. 15: „Am uleu și vrăsuș-l beau“.
Nr. 16: „Pasărea galbină 'n cioc“.
Nr. 17: „Imnul regal român“.
Nr. 18: Cântul gîstei latine.
Nr. 19: Tricolorul. Imn patriotic.
Nr. 20: Steagul nostru. Imn patriotic.
Nr. 21: Mama lui Ștefan cel mare.
Nr. 22: Domnul Tudor, cântec național.
Fie-care număr 20 bani.

Biblioteca populară „Minerva“.

- Nr. 1, 2 și 3: „Istoria populară a Românilor“.
Nr. 4: „Cântarea României“.
Nr. 5: „Istoria populară a Literaturii Ro-
mâne“.
Nr. 6: Revoluția lui Tudor Vladimirescu.
Nr. 7: Pierderea Basarabiei.
Nr. 8: Unirea principatelor și domnia lui
Cuza.
Nr. 9: Mihail Cogălniceanu.
Nr. 10: Vasile Alexandri.
Nr. 11: Ștefan cel mare.
Nr. 12—13: Mihail Viteazul.
Nr. 15: „Răpirea Bucovinei“.
Nr. 16: „Cum se ne crescem copii“.
Nr. 17: „Pastrarea sărățății“.
Nr. 18: „Ce se cetim“.
Nr. 19: „10 Moia“.
Nr. 20, 21 și 22: „Războiul Românilor pen-
tru neaterănare“.
Nr. 23: Veniamin Costachi.
Nr. 24: Aritmetica.
Prețul fie-cărui număr 15 bani.

Avis!

Am onoarea a aduce la cunoș-
tința On. public că am luat asupra-mi
conducerea

Restaurantului Transilvania.

Bucătărie escelentă sub îngrijirea
mea proprie

VINURI bune și curate.

BERE de Steinbruch proaspătă.

Se primesc și abonamente pentru
cost dus acasă.

Apelez la sprijinul On. public.

Cu toată stima

Iuon Lugoșan,

birtaș.

29,1—2.

Contra tusei, răgușelei și catarului are efect
mai bun

Bomboane Pemete ale lui RETHY

a se observă, ca la cumpărare să
se ceară expres Bomboane Réthy,
deoarece sunt multe imitații rele.

1 Carton 60 bani.

Să cumpărăm numai

RÉTHY Pemete bombóne!

Un articolu căutat

pentru

neguțători

în părțile locuite de români și sârbi
este birca renumită pentru ciucuri
la oprege și pentru țesut de brăciri.
cătrinte și măsaie. Birca aceasta
resucită are glanți (luciu) demătasă
și este tare căutată în multe locuri.
Cereți mostre gratuit în 30 de co-
lori dela

Magazinul de bircă alui

Alexandru Kocsis

văpsitor în Németsbogsán

Nr. 28,1—5.

Krassó Szörény.

Rogu-Vă să nu cetiți acest anunț!!!
fără atenție.

FOTOGRAFIE ARTISTICĂ Văduva K. Muschalek

Brașov,

27 Strada Porții 27 (lângă Fleischer & Co.)

recomandă fotografiile artistice, ca cadouri potrivite pentru
sărbătorile Crăciunului. Deoarece principiul meu este de a li-
fera numai cele mai bune lucrări, mă rog să fiu sprijinită cu
comandele mai din vreme.

Specialități:

Matphotografi și Tipar-Pygment

foarte plăcute,

neîntrecute în efectul artistic și durabilitate.

Fotografii a le mari, precum și picturi în Pastel, Aquarell și Ulei
executate cu îngrjire.

Rog Onor. public a lua în vedere expozitura
m (Vitrina) în Strada Porții Nr. 27.

(3107,15—11

Cu toată stima

Văduva Karl Muschalek,

27, Strada Porții 27, (lângă Fleischer & Co.)

ANUNCIURI

(insertiuni și recl.)

sunt a se adresa subscrișor
administratiunii. în cazul pu-
blicării unui anunț mai mult
se odată se face scđdđmđnt,
care creșce cu cât publicarea
se face mai de multe-ori.

Admin.istr. „Gazetei Trans.“

Abonamente la
„Gazeta Transilvaniei“
se pot face ori și când pe timp mai
îndelungat sau lunar.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai
bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot
felul de caractere de litere din cele mai moderne
este pus în pozițiune de a puté esecuta ori-ce
comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
în aur, argint și color.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLOR.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de servicii.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori,
Couverte, în toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biroul
tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în eta-
giul, înderept în curte. — Prețurile moderate. —
Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.

P. T.

Am onoarea a
aduce la cunoștința
On. public, că am
deschis provizor un

Atelier de blă- nărie subțire

în Brașov, Têrgul
Inului Nr. 26, unde
se pot căpăta nu-
mai confecțiuni
proprii de galere de

Dame (boaci), mufuri, șepci de blănă, Crimer și Ștefă. Tot-felul de Baltoane blă-
nite pentru Dame și Copii, Figaro și paletoaie, cu un cuvânt toate articolele ce
se țin de blănărie, luerate modern, în asortiment bogat cu prețuri foarte ieftine.

Prin experiențele mele câștigate atât în capitală, cât și în streinătate pot
satisface tuturor recerștelor spre deplină mulțumire.

Pun căptușeli de blană. — Primesc reparaturi.

Articole de blănărie cumpărate dela mine le curăț fără plată.

Comande, din afară le ezecut punctual. — Serviciu solid.

Mă rog de sprijin.

Cu toată stima

Weiszfeiler Sándor,
blănar subțire.

Magazinul meu dela 1 Oct. a. c.
se află în Stada Porții Nr. 48.